

Siklosporiini (Sandimmun Neoral®)

Siklosporiini kuuluu immunosuppressiivisten lääkeaineiden ryhmään. Se hillitsee elimistön immuuni- eli puolustusjärjestelmän toimintaa ja sitä käytetään erilaisten ihosairauksien, kuten psoriaasin ja atooppisen ekseeman, hoitoon. Lääkettä käytetään myös esimerkiksi elinsiirtojen jälkeen hylkimisreaktion estämiseen sekä nivelreuman hoitoon.

Käyttö

- Ihosairauksien hoidossa kokonaisvuorokausiannos on yleensä 2,5–5 mg painokiloa kohti. Määrä jaetaan kahteen osa-annokseen.
- Siklosporiinin vaikutus alkaa yleensä nopeasti parissa viikossa, mutta erityisesti mahdollisten pitkäaikaishaittojen vuoksi lääkettä ei suositella käytettäväksi kahta vuotta pidempään.
- Kapselissa on erityinen ominaishaju.
- **Käytä lääkettä aina lääkärin ohjeen mukaisesti.**

Ottotapa

- Lääke otetaan yleensä kaksi kertaa vuorokaudessa, samaan aikaan joka päivä.
- Lääkkeen voi ottaa mihin aikaan tahansa joko ruoan yhteydessä tai tyhjään mahaan.
- Kapselin saa irrottaa pakkauksesta vasta kun se aiotaan ottaa, sillä se on herkkä kosteudelle. Kapselit niellään kokonaisina.
- Älä ota lääkettä greippimehun kanssa, se voi muuttaa siklosporiinin tehoa.
- Jos lääkeannos on unohtunut, sitä ei saa ottaa seuraavan lääkeannoksen yhteydessä.

Haittavaikutukset

- Verenpaineen kohoaminen.
- Vapina.
- Päänsärky.
- Liiallinen ihokarvojen kasvu.
- Munuaisarvojen nousu.
- Väsymys.
- Korkea kaliumpitoisuus veressä.
- Pahoinvointi.
- Vatsavaivat.
- Ruokahaluttomuus.

Raskaus ja imetys

- Lääkäri arvioi lääkkeen käytön raskauden aikana.
- Ei saa käyttää imetyksen aikana.

Seuranta

- **Verenpaineen ja munuaisten toiminnan säännöllinen seuranta on siklosporiini – hoidon aikana välttämätöntä.**
- Verenpaine mitataan ennen hoidon aloittamista sekä säännöllisesti hoidon aikana.
- Ennen lääkkeen aloitusta tarkistetaan verikokeiden lisäksi rokotussuoja sekä lääkärin harkinnan mukaan hammaskuvaus ja keuhkokuva.
- Verikokeilla on käytävä säännöllisin väliajoin myös hoidon aikana, erityisesti munuais- ja kaliumarvojen seurannan vuoksi.
- **Verikokeilla käyminen on edellytys reseptin uusinnalle.**

Huomioitavaa

- Kerro lääkärille, jos sinulla on hepatiitti C –virusinfektio. Hepatiitti C –virusinfektion hoito voi vaikuttaa siklosporiinin pitoisuuteen veressäsi.
- Kerro lääkärille välittömästi jos sinulla on infektion merkkejä kuten kuumetta tai kurkkukipua. Siklosporiini lamaa immuunijärjestelmän toimintaa ja se saattaa myös vaikuttaa elimistön kykyyn torjua infektioita.
- Siklosporiinin ottamisen jälkeen saatat tuntea olosi uneliaaksi ja ajan- ja paikantajusi tai näkösi voi hämärtyä.
- Lääke voi heikentää kykyä kuljettaa moottoriajoneuvoa tai tehdä tarkkaa keskittymistä vaativia tehtäviä.
- Siklosporiinin käytöstä on mainittava hammaslääkärillä käydessä.

Auringonvalo ja aurinkosuoja

- Siklosporiini lamaa immuunijärjestelmän toimintaa, mikä lisää erityisesti iho- ja imukudosjärjestelmän syöpiä.
- Vältä liiallista auringossa oleskelua. Mahdollisen altistuksen yhteydessä suositellaan käyttämään asianmukaista suojavaatetusta sekä käyttämään aurinkosuojavaidetta.

Siklosporiini ja muut lääkkeet

Lääkkeellä voi olla yhteisvaikutuksia muiden lääkkeiden kanssa. Alla lueteltu muutamia näistä. Kerro hoitavalle lääkärille kaikista muista lääkityksistä sekä käytössä olevista luontaistuotteista.

Lääkkeitä, jotka voivat pienentää veren siklosporiinipitoisuutta:

- Epilepsialääkkeet: barbituraatit, fenytoiini ja karbamatsepiini.
- Antibiootit: rifampisiini, nafsilliini, isoniatsidi, sulfadimidiini.

- Mäkikuismaa sisältävät rohdosvalmisteet.
- Terbinafiini (varpaiden ja kynsien sieni-infektioihin käytettävä lääke).

Lääkkeitä, jotka voivat suurentaa veren siklosporiinipitoisuutta:

- Verenpainelääkkeet: diltiatseemi ja verapamiili, nikardipiini.
- Antibiootit: doksisykliini ja erytromysiini sekä lisäksi ketokonatsoli, flukonatsoli, itrakonatsoli.
- Ehkäisytabletit.

Lääkkeitä, jotka voivat lisätä siklosporiinin munuaisvaikutuksia:

- Antibiootit: siprofloksasiini, aminoglykosidit ja trimetopriimi.
- Tulehduskipulääkkeet

Lääkkeitä, joiden samanaikainen käyttö siklosporiinin kanssa on kielletty:

- Antibiootit: aminoglykosidit, amfoterisiini B
- Statiinit: rosuvastatiini

Lääkkeitä, joita on käytettävä varoen:

- Digoksiini: Siklosporiini voi suurentaa veren digoksiinipitoisuutta
- Statiinit (lovastatiini, simvastatiini, atorvastatiini)